

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
srejeva tudi oglasni oddetek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Heelski puntar

Punjar, upornik od zorne mladosti do starčevske častitljivosti. Neodjenljiv, nepomirljiv. Fantast in realist. Liberalci in republikanec. Takšen je bil Eleuterios Venizelos, ki je v sredo v Parizu zatisnil svoje oči. Vsa tista prirodna in strukturalna revolucionarnost, ki se odraža v peloponeškem in kretskelem gorovju, ima svoje slično značilne imponderabilije v žilah tega velikega Krečana, po katerih se pogaja in valovi neugnana puntarska kri. Kakor pravljica zvenijo navedbe, ki govorijo o razburkanosti njegovega življenjskega toka.

L. 1887 je med uporniki, ki hočejo odargati Kreto iz območja polumeseca. Leta 1897/8 zaneti drugi upor, ki je zmagovit. Leta 1905 je zopet v središču novega punta. Leta 1916 se upre kralju Konstantinu in sestavi v Solunu protivladu. Venizelos zmaga, kralj Konstantin zapusti zemljo. Leta 1933 je v ozadju znanega Plastirasovega puča, ki naj bi mu zasigural vladstvo navzlic porazu na volilnem bojišču. Marca 1935 izbruhne zadnji velik punt, ki ga je bil Kondilis potlačil z vso brezobzirnostjo.

Takšna puntarska neizčrpnost prinaša tudi preizkušnje, riziko, mnogovrstnost življenjskih zapletkov in paradoksa naključja. Dvakrat mora Venizelos prostovoljno v izgnanstvo, tretjič neprostovoljno. Odleži se ni več vrnil živ v svojo domovino. Tvorec današnje Grčije je doživel še to, da je bil dne 5. maja 1935 v odsotnosti obsojen na smrt, potem ko je bil devetkrat na čelu grške vlade in ko je bil srečno ušel številnim atentatnim poizkusom. Vsi ti čudoviti zasaklji v groteskno razburkanem življenju dosežajo svoj višek v suhoparni ugotovitvi: Venizelos je v svojem kariernem vzponu postal žrtev svojega največjega, fantastičnega sna: **Velika Helada**.

Ta **Velika Helada** mu je od mladih let lebdela pred očmi. Sen njegove življenjske borbe! Nj bil njegov ideal Grčija, ki se naslanja na balkansko ozadje. V drznem miselnem poletu in vročnem možganskem kipenju se mu je zarisala slika Velike pomorske Grčije, ki ima v staroslavnem Carigradu svojo vzhodno močno postojanko. In morda bi Venizelos ta svoj veliki sen dosegel. Leta 1919 zapove zasedbi Tracijo in smirski vilajet. Pred se boji že vidi veliko državno tvorbo, Veliko Helado, ki sega preko Tracie tja do Carigrada in ki je čvrsto zasidrana na maloazijski obali. Sen se ni ustvaril. Golo naključje! Tam v Mali Aziji se je utrlil veliki sin svojega naroda, ki je pregazil in pomandral grško vojsko. Ko bi ne bilo tedaj tega Kemala paše! Strastna ljubezen do domovine, ambicija, neugnanost so tukaj trčile skupaj s silovitim zagonom. Venizelos je moral izvajati posledice. Odleži se ni njegov omajani položaj več mogel okrepiti. Tragika sega tukaj še globlje. Ravno v kompleksu in obravnavanju teh dogodkov so se zarisale sence početnega sovraštva med neodjenljivim puntarjem Venizelosom in njegovim dotlej vnetim pristašem generalom Kondilisom. Dve komitaški, uporni, z vsemi riziki računajoči natrži sta udarili skupaj. To, kar je sledilo, je bila borba na življenje in smrt. Veliki sen o Veliki pomorski Heladi se je sesul v — fatamorgano. Borba se je končala s popolnim Venizelosovim porazom. V zasnutku Velike Helade ter njega izvedbi si je Venizelos strl tilnik. Polomili so mu ga bolji lastni rojaki-sovražniki kakor pa zmagoviti Kemal.

Svetovna mirovna konferenca v Bruslju

SKLEPALA BO O HITLERJEVIH MIROVNIH PREDLOGIH. — PRED HAAŠKO RAZSODIŠČE. — ZASTOPNIKI LOKARNSKIH PODPISNIS SO SE ZEDINILI. — OB RENU DO HAAŠKE ODLOČITVE BRITANSKE IN ITALIJANSKE POSADKE. FRANCOSKA IN ANGLEŠKA VLADA ODOBRILO SPORAZUM LOKARNSKIH PODPISNIC. — RIBBENTROP: NITI EN NEMŠKI VOJAK NE POJDE IZ PORENJA.

PARIZ, 20. marca. Francoska vlada je imela včeraj v nočnih urah večurno sejo, na kateri je Flandin poročal o načelnem sporazumu lokarnskih pogodbenic. Ministrski svet je ta načelni sporazum odobril. Danes popoldne bo o londonskih pogajanjih poročal v parlamentu zunanji minister Flandin. Takisto poročal danes v britanskem parlamentu o sporazumu zunanji minister Eden. Na podlagi pristanka obeh parlamentov naj bi se pogajanja nadaljevala. Francoska vlada namerava o londonskih pogajanjih izdati belo knjigo. Danes dopoldne se je besedilo sporazuma lokarnskih pogodbenic izročilo nemškemu delegatu von Ribbentropu. Francosko časopisje izraža v splošnem zadovoljstvo z istočasnim povdankom, da ni optimizem na mestu.

LONDON, 20. marca. Britanska vlada je imela včeraj dveinpolurno sejo, v teku katere se je odobril sporazum lokarnskih podpisnic. „Times“ pišejo, da je angleška vlada ob tej priliki razpravljala o sklicanju nove svetovne mirovne konference, ki naj bi bila koncem maja v Bruslju. Na dnevnem redu omenjene konference bi bile sledeče točke: 1. posvetovanje o mirovni predlogih kanclerja Hitlerja. 2. O omejitvi obo roževanja. 3. O aktualnih svetovno-gospodarskih problemih vključno novo razdelitev sirov (kolonije). Pričakovati je, da se bo zasedanje sveta Društva narodov odgodilo do konca prihodnjega tedna. Svet Društva narodov bo na ponovnem sestanku obravnaval sporazum lokarnskih pogodbenic ter predlog angleške vlade za sklicanje svetovne mirovne konference v Bruslju.

LONDON, 20. marca. Po seji predstavnikov lokarnskih pogodbenic, ki je trajala včeraj do 2. jutraj, se smatrajo kot glavne točke načelnega sporazuma sledeče: 1. del demilitizirane cone ob Renu, ki ga je Nemčija okupirala, naj bi zasedli vojni odredi nevtralnih držav. 2. Velika Britanija in Italija bi kot garanta locarne pogodbe oskrbela na francoskem teritoriju vzdolž francosko-nemške meje majhne vojaške posadke. Ta okupacija bi trajala samo dotlej, dokler ne bi mednarodno razsodišče v Haagu odločilo, da-li je Nemčija prekršila locarnski pakt in dokler ne bi bil med prizadetimi državami zaključen novi pakt.

PARIZ, 20. marca. Doznava se, da je nemški odposlanec von Ribbentrop dal včeraj Edenu izjavo, da Nemčija odbija vsakršno odločitev haaškega razsodišča. Nemčija ne bo nikdar pristala, da se zopet omejuje nemška suvereniteta. Tudi ni govora o tem, da bi Nemčija umaknila samo enega vojaka iz Porenja, ali da bi se obvezala, da ne bo svojih posadk v Porenju povečala in da ne bo tamkaj gradila nikakršnih utrd.

Španska falanga razpuščena

51 MRTVIH, 194 RANJENIH, 16 CERKEV IN 11 SAMOSTANOV POŽGANIH.

MADRID, 20. marca. Havas poroča, da je vlada razpustila fašistično stranko »Španska falanga«.

MADRID, 20. marca. Dopisnik »United Press« poroča, da je v 30 dneh po volitvah poginilo v Španiji 51 oseb. 194 je bilo ranjenih, 16 cerkev in 11 samostanov zažganih, izropanih in požganih 29 lokalov desničarskih strank ter 21 trgovin. Razen tega je bilo zažganih veliko privatnih hiš.

Abesinski protiavijski topovi in Cerlikon

RIM, 20. marca. V Badogliem poročilu št. 159 beremo: Nič važnega na somalijski ali eritrejski fronti. Italijansko bombardersko letalo na eritrejski fronti je bilo postreljeno od abesinskih protiavijskih topov na zemljo. Je to letalo Cerlikon, švicarske znamke, ki se mu je pa posrečilo, da je navzlic ostremu streljanju abesinskega protiavijskega topništva pristalo za italijansko vojnolnjo. Vsi člani posadke, — razen enega — so bili ranjeni.

Sovjeti in Kitajska: Japonska

HARBIN, 20. marca. Kakor poročajo tukajšnji listi, so poslali sovjeti v kitajski Turkestan 30 svojih odličnih eksponentov, ki so dovršili v Moskvi znano vzhodno univerzo in kj imajo nalogo, da povzročijo v Turkestanu reforme v kmunističnem duhu in razen tega izgradijo važne strateške železnice, da bi se na ta način kar najtesneje povežal Turkestan z zunanjo Mongolijo.

ŠANGHAI, 20. marca. Tukajšnji listi poročajo o tajni pogodbi med Rusijo in Nankingom, v smislu katere se obvezuje Rusija k pomoči za slučaj izbruha vojne med Kitajsko in Japonsko. Istočasno so se sovjeti obvezali, da bodo ustavili vsako propagando proti maršalu Čanghajškemu.

In vendar ostane ta veliki upornik za svojo domovino velik tvorec-državnik. Poleg vulkanske nemirne elementa, ki je tičal v njem in ga pogajal k vedno novim podvigom, so bile Venizelosove gonilne sile izredno visoka nadarjenost, blesteča zgovornost, udarna duhaprisot-

nost, do trmoglavosti idoča vztrajnost in doslednost. Slične lastnosti pa so bile zakopane tudi v drugem markantnem predstavniku grštva generalu Kondilis. Dva silovita temperamenta sta trčila skupaj. Po posebnem naključju sta v razmeroma kratkem presledku drug za drugim omah-

Na tacišču domače politike

IZ SENATA.

V sredo je senatni finančni odbor sprejel proračun notranjega ministrstva, proračun ministrstva za vojno in mornarico in proračun ministrstva za gradnje. Senator dr. Kramer je obširno govoril o perečih nalogah, ki pripadajo Sloveniji kot središču tujkega prometa. Omenjal je tudi gradnjo cest in povdarjal, da je tistih par kilometrov cest od Ljubljane do Kranja in od Maribora do Št. Ilje mnogo premalo za moderniziranje cestnega sistema v Dravski banovini. Opozarjal je nadalje na krivice, ki se godijo javnim nameščenem v Dravski banovini zaradi kužuka.

Pred sejo finančnega odbora je bila kratka plenarna seja senata, ki je sprejel nekatere mednarodne konvencije, ki poglabljajo odnose s Českoslovaško, Romunijo in Turčijo. Seji je predsedoval podpredsednik senata dr. Miroslav Ploj.

Včeraj je bila seja senata, na katerem dnevnem redu je bila interpelacija senatorjev dr. Koste Timetičevića in tovarišev o splošni politiki vlade dr. Stojadinovića. Najprej je govoril predsednik vlade dr. Stojadinović, ki je zagovarjal politiko sedanje vlade. V imenu interpellantov je nato razpravljaj in obravnaval v dnevrem govoru sedanjo politiko vlade senator Jovo Banjanin, ki je navajal v potrdilo svojih navedb tudi pisanje »Slovenca«. Za senatorjem Banjaninom je govoril senator Giorgievč. Za sejo senata je bilo ogromno zanimanje in je bila dvorana popolnoma zasedena. Prav tako tudi diplomatska loža. Seja se je ob 13. zaključila. Danes v soboto ob 9. se je sestel senat, da obravnava in sprejme dve mednarodni konvenciji.

Svarilo!

Ker razširjajo zadnje čase znane osebe vedoma razne tedencijske vesti o Kreditni zadrugi uslužbenecv drž. žel. v Mariboru in z namenom škodovati gospodarskemu interesu in ugledu ustanove in ker pripravljajo vlagateljem najdivnejše svoje vloge in nagovarjajo članstvo naj odstopi, češ, da je v nevarnosti njihov vložen denar in da je politična oblast ustavila poslovanje Kreditne zadruge

svari in opozarja

Kreditna zadruga, da so vse te vesti neresnične in da je njihov namen škodovati gospodarskemu kreditu in ugledu zadruge.

Kreditna zadruga bo vsakogar, ki bi še nadalje širil take vesti, tožila. Prav tako pa bo tožila vse znane osebe, ki so te vesti širile, kakod tudi liste, ki so take vesti o Kreditni zadrugi objavili. Obenem prosi Kreditna zadruga vsakogar, ki bi slišal širiti o njej podobne neresnične vesti, naj prijavi dotične osebe Kreditni zadrugi.

Kreditna zadruga

uslužbenecv drž. žel. v Mariboru, Tattenbachova ul. 7.

nila. Žgoče grško politično ozračje se je s tem znatno razhladilo, kralju Juriju je delo za konsolidacijo grški razmer olajšano.

Sen velikega državnika in upornika Venizelosa o veliki Heladi pa je za vedno tonil v morje preteklosti.

—ec.

Kulturni razgledi

K Groharjevemu večeru v Ljudski univerzi

Danes v petek predava na tukajšnji Ljudski univerzi književnik in novinar g. Anton Podbevšek iz Ljubljane o »Ivanu Groharju, tragediji slovenskega umetnika«. S tem predavanjem bo počastila Ljudska univerza 25letnico Groharjeve smrti. Grohar je namreč izdihnil 19. aprila l. 1911. za jetiko v ljubljanski bolnišnici.

V čem obstoji Groharjeva tragedija? »Da ga niso razumeli, da so ga pustili, da je moral pravzaprav za lakoto umreti.« In to on, ki je dosegel, da so mogli l. 1904 do takrat popolnoma neznani slovenski umetniki prvikrat razstaviti v inozemstvu in, je tudi mnogo pripomogel s svojimi deli, da jih je inozemstvo začelo poveljevat kot — Slovence, nje, ki jih je domovina odklonila kot tujce, ki nimajo na sebi nič slovenskega.

Prelah bi bil odgovor na zastavljeno vprašanje, če bi Groharjevo tragedijo povzročilo zgolj to, da ga niso doumeli. Zdi se nam, da bo ključ do razumevanja njegove prezgodnje smrti — umrl je star komaj 44 let — v tem, da se ojasni, kako se je moglo zgoditi, da ga je Slovensko umetniško društvo kot svojega blaginji-

ka vtaknilo v ječo. Ravno ta temna stran Groharjevega življenja doslej sploh še ni osvetljena in zato pričakujemo od Podbevška kot Groharjevega biografa, da nam ne bo ostal dolžan pojasniti.

O Groharju je, kakor znano, pri nas največ pisal njegov intimni tovariš Richard Jakopič. Zanimivo pa je, da je najbolj popolno biografsko skico o Groharju takoj po njegovi smrti napisal — Srb Dimitrij Mitrinović: »Ivan Grohar je za umetnost imel nekaj več kakor talent, je pisal o njem, ali manjkalo mu je talenta za pridobivanje kruha. Glad, in jad sta mu bila tovariša skozi vse življenje. Njegovo življenje je bila pesem, četudi žalostna. Ni hotel umeti življenja. On je bil umetnik s celim svojim srcem in neozdravljiv pesnik, začaran od svojega lastnega srčnega bogastva.

Ker nam bo Podbevšek poleg tega, da nam bo naslikal Groharja kot človeka in umetnika, podal tudi Groharjevo dobo in ljudi, ki so mu križali pota, obeta biti predavanje zelo zanimivo za vsakogar, ki hoče dobiti vpogled v lep kos naše kulturne in politične zgodovine.

S stanovske fronte

Zborovanje okoliških gostilničarjev

O gostilničarski pivovarni — Proti vinotočem in novim pogostinskim obratom

V ponedeljek, dne 16. marca 1936 se je vršila letna skupščina okoliških gostilničarjev v gostilni Mojt na Pobrežju. Skupščina je bila prav dobro obiskana, ker se je udeležilo preko 100 članov, kar dokazuje, da se naši gostilničarji zavedajo svojih stanovskih dolžnosti. Skupščino je vodil dolgoletni in zaslužni predsednik g. Holc Matija, navzoč pa je bil tudi zastopnik zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani g. Zemljič, hotelir iz Maribora, ki je pozdravil zborovalce v imenu zbornice in podal kratek referat o delu pogostinskega odseka pri zbornici.

O delu združenja je poročal izčrpno predsednik, ki se je v uvodnih besedah spomnil predvsem umrlih članov, med njimi tudi dveh prejšnjih predsednikov, to je gg. Kučerja in Pukla. Iz nadaljnjega poročila je razvidno, da združenje ni držalo rok navzkriž in da se ni ustrašilo nobene truda za dobrobit in procvit gostilničarskega stanu. Izmed mnogih težav, ki tarejo našega krčmarja, je predvsem poudaril številne vinotoče in prekomerno izdajo dovolil za osnoavne novih gostilniških obratov. To sta dve zli, proti katerima se združenje najbolj bori. Po poročilu predsednika, ki se je sprejelo z odobravanjem, je sledilo poročilo tajnika. Iz tega poročila je razvidno, kolikšno delo je opravila pisarna združenja, nadalje statistika združenja, ki šteje 303 člane. Iz poročila o obračunu je razvidno, da je združenje dobro gospodarilo in da je zaključilo poslovno leto s prebitkom preko 4000 Din. Premoženje združenja je ocenjeno na 52.000 Din. V imenu nadzorne odbora je poročal g. Grašič Jakob, ki je izjavil, da so računi in priloge v redu in predlagal, da se predsedniku in blagajniku, kakor tudi vsej upravi, da razrešnica s pohvalo. Njegovemu poročilu se je pridružil tudi g. Kostanjšek, nakar je skupščina izrekla upravi razrešnico.

Nato je bila volitev nove uprave. Na predlog g. Kostanjška se je nato izvolila

z velikim odobravanjem naslednja uprava: Predsednik g. Holc Matija, podpredsednik g. Postl Herman, odborniki gg.: Trinko Peter, Ketiš Josip, Pec Franc, Kovarčič Mihael, Kostanjšek Janko, Urban Maks, Šarh Marija, Šfiligoj Marija in Kerenčič Anton. Namestniki gg.: Partlič Rudolf, Vrus Jos., Renčelj Stefan, Žmave Anton in Hiter Franc. V nadzorni odbor so se izvolili gg.: Grašič Jakob, Lebe Slavko in Finžger Josip, v nadzorni pa gg.: Lebe Josip, Ferk Ivan, Vrus Josip, Purkhart Franc in Midlil Franc.

Sledilo je čitanje predloga proračuna za letošnje leto, ki je bil v celoti sprejet; po tem proračunu iznaša članarina na vsakega člana 20 Din, to je manj kakor je članarina katerekoli obrtne zadruga v Sloveniji. Po poročilu funkcionarjev se je oglasil k besedi g. Kuralt, ki je kritiziral delo uprave, češ, da je bilo pomanjkljivo. Njegova izvajanja je pobil g. Kostanjšek in mu z očitnimi argumenti dokazal netočnost njegove kritike. Mnenju g. Kostanjška so se pridružili tudi gg. Ketiš, Kovarčič in drugi. G. Postl je poročal o sedanjem stanju gradnje gostilničarske pivovarne in o izgledih pivovarne v bližnji bodočnosti. Po mnenju g. Postla bi bilo najboljšo zemljišče z vsemi zgradbami prodati kakemu drugemu podjetju in se z primernim deležem pridružiti kakemu drugemu, če obstoječi pivovarni. Predlagal je tudi, da se stavi javno vprašanje upravnemu odboru, da da izjavo kako je s to stvarjo. Kritiziral je tudi postopanje, da niso bili delničarji osebno povabljeni na občni zbor, kakor je to vedno navada.

K besedi so se oglasili še gg. Kekec, Kerenčič in Šabeder, ki se je zavzemal za strožjo kontrolo o uvoženem vinu in za pavšalacijo trošarine.

Na koncu zborovanja se je še sprejela resolucija proti novim pogostinskim obratom kakor tudi proti številnim vinotočem.

plačati tudi podpore brez dolžnosti odslužitve, če je tak posameznik podpore neobhodno potreben, toda ni zmožen za delo. Po sklepu okrajnega cestnega odbora se znesek 14.000 Din razdeli po odbitku 2,5% za neizplačano zavarovanje sledečim občinam. Za cestna dela Zavreč 1200 Din, Sv. Barbara v Hal. 1332 Din, Leskovec 1000 Din, Majšperk 2000 Din, Sv. Urban 1500 Din, Juršinci 1300 Din, Sv. Marko 1000 Din, Ivanjkovec 3168 Din, Središče 1500 Din.

Spominjajte se CMD

Mariborske in okoliške novice

Marica Lubejeva je gostovala

V torek zvečer je gostovala v tukajšnjem Narodnem gledališču svoječasna subretka na našem odru Marica Brumen-Lubejeva. Gostovala je v ulogi skladateljice Daisy Parkerjeve v P. Abrahamovi opereti »Ples v Savoyu«. Njena priljubljenost je privabila v naš Talijin hram obilo gledališke publike, ki je gledališče doobra zasedla in ki je Marico Lubejevo živahno pozdravljala. Marica Lubejeva je podala živahno podobo Parkerjeve in se tudi vneto ter zanosno razpela. Njen pro-

dorni glas je zajemljivejši od soprana gđc. Barbičeve. V igri in predvsem v plesnih točkah pa ni nudila tiste višine in razgibanosti, ki jo je očitovale Parkerjeva gđc. Barbičeve. V splošnem pa je predstava odlično uspela in so se tudi vsi ostali sodelujoči potrudili, da bi podali čim lepšo in homogenejšo igro. Marica Lubejeva je prejela v dar tudi nekaj šopkov in je doživela po odmorih pred zatorom obilo prisrčnega aplavza.

„Odvetniški dom“ v Mariboru

Vse hvale vredna iniciativa mariborskih odvetnikov — Del njihovega fonda naj bi se investiralo v Mariboru

Zadnje čase se je pričela v Mariboru prebujati vse hvalevredna meščanska zavest, o kateri nam pričajo akcije nekaterih meščanskih slojev. Po drugih mestih, zlasti na Češkem najdemo številne domove, ki so jih zgradile in jih grade razne stanovske organizacije in druge pridobitne ustanove. In vsi ti ponosni domovi so najvernejši dokaz meščanskega ponosa, meščanske zavesti.

V Mariboru že imamo »Učiteljski dom«, ki je last učiteljske stanovske in strokovne organizacije, nadalje »Pohorski dom«, ki so ga zgradili mariborski magistratni uradniki in »Delavski dom« ali azil v Gregorčičevi ulici, ki ga je zgradila mestna občina mariborska. Na dnevnem redu pa so načrti, po katerih naj bi dobil

naš Maribor v doglednem času še »Meščanski dom«, ki ga nameravajo zgraditi mariborski hišni posestniki in sploh meščani, »Poštarski dom«, ki ga bodo zgradili mariborski poštarji po vzgledu magistratnih uradnikov ter »Odvetniški dom«, ki ga nameravajo zgraditi v Mariboru mariborski odvetniki.

O načrtu za dom so mariborski odvetniki razpravljali na sestanku, ki so ga imeli preteklo sredo na sodišču v sobi št. 53. Sprejet je bil sklep, da se del kapitala, ki je naložen v odvetniškem fondu pri ljubljanskem Pokojninskem zavodu investira v Mariboru. Po njihovem mnenju pa bi bil kapital najplodonosnejše investiran v moderni zgradbi, ki bi bila tudi v ponos našemu Mariboru.

Zaključek turnirja za prvenstvo Maribora

Lippai in Stupan vsak po devet točk!

Lippai in Stupan vsak po 9 točk!

V pretečenih dneh so se vse še viseče in neigrane partije iz zadnjega kola doigrale. Igralci so dosegli sledeče nagrade: I-II. dr. Lippai in prof. Stupan z 9 točkami, III-IV. Lešnik in Končič z 8½, V. Kukovec z 8, IV. Bien s 6½, Mešiček 4, Pergler 3, Sterniša 2½, Šuštar 1½ in Do-

brila z 1 točko. Za naslov prvaka Maribora se bo vršil v bodočih dneh med dr. Lippajem in prof. Stupanom match na dve dobljeni partiji. Danes zvečer se vrši ob 20. uri v kavarni Central razdelitev nagrad, kar bo v zvezi z družabnim večerom, katerega se udeležijo vsi igralci turnirja in drugi prijatelji šaha.

Česa ne vedo tisoči, ki so romali včeraj k sv. Jožefu v Studence?

Nekaj zanimivosti iz slavne zgodovine Studencev — Kedaj in zakaj je postal sv. Jožef v Studencih pribežališče romarjev — Spomini na strašno kugo — Včerajšnje tradicionalno žegnanje — Studenški prater

Nimamo namena poveljevat slavne prefeklosti Studencev in njihovega skromnega patrona sv. Jožefa, da bi se z njo morebiti utegnili bahati Studenčani v svojem boju zoper priključitev k Mariboru, marveč je naš namen seznaniti tisoče, ko so včeraj obiskali Studence, od kedaj in zakaj romajo Mariborčani in okoličani vsako leto k sv. Jožefu. Seznaniti jih hočemo, zakaj je na Jožefovo Studenčanom in vsem Jožicam in Joškom dovoljeno več, kakor drugi dan.

ŽE 250 LET...

Tisoči, ki so se včeraj zgrnili v slavni Studencih niso pomislili in morebiti ne vedo, da romajo Mariborčani in okoličani k sv. Jožefu že 250 let. Pozabili pa so tudi, da so romali nekaj v procesijah za križem, z rožnimi vencem v rokah in prepevaje nabožne pesmi. Danes Mariborčani in okoličani ne romajo več tako. Dandanes romajo bolj za zabavo, vendar pa so ostali verni in zvesti zaobljubi svojih prednikov.

O Studencih, ki hočejo zopet postati samostojna občina, in o Studenčanih, ki hočejo imeti svojega župana zase, nimamo ohranjenih zgodovinskih listin in prič, ki nam bi pričevale o postanku in preteklosti. Kakor pa je danes življenje v Studencih v ozki zvezi z življenjem in razvojem Maribora, tako je bilo prav gotovo tudi pred več sto leti. **Prva listina, ki omenja Studence, datira iz leta 1100 in jo hrani muzej v Gradcu.**

Studenec so imeli že pred 260 leti svojo cerkev posvečeno sv. Jožefu. Že leta 1678 je podelil papež Inocencij XI. popoln odpustek vsem, ki so jo obiskali, in je

torej že takrat ljudstvo rado romalo k sv. Jožefu v Studence. Sezidal pa je cerkev mariborski župan in sodnik **Valentin pl. Bevorgo**. Zelo je slovela cerkva sv. Jožefa ob času strašne kuge, ki je razsajala po naših krajih okrog leta 1680. V tisti dobi so romali ljudje od daleč in blizu, posebno pa še Mariborčani k sv. Jožefu in ga prosili pomoči. Ko je kuga ponehala so cerkvico s takrat nabranimi darovi izpopolnili in vso prenovili. Ljudstvo tudi po prestani kugi ni pozabilo dane zaobljube in je pridno romalo k sv. Jožefu.

Prvotna cerkva sv. Jožefa je bila majhna in tesna. Sedanja so sezidali pred 210 leti. V tisti dobi je zelo slovela kot božja pot in jo je v sredi 18 stoletja obiskal sam goriški nadškof. Za vladanja cesarja Jožefa II. pa je pobožnim Studenčanom huda predla. Cesar je naročil podreiti tudi cerkev sv. Jožefa, kakor se je v tisti dobi podrla limbuška podružnica sv. Kunigunde. Vendar pa je bilo cerkvi sv. Jožefa prizanešeno. Šele s prihodom očetov lazaristov, ki jih je poslal v Studence škof Napotnik, se je spremenilo na boljše. Po odhodu lazaristov so prišli v Studence kapucini.

NAGNEN STOLP SV. JOŽEFA.

Nekaj posebnega je stolp cerkve sv. Jožefa v Studencih, ki je močno nagnjen na cerkveno streho. Tudi v Pisi v Italiji imajo poševen stolp, ki ga hodijo obdnevati ljudje iz vsega sveta, vendar pa skromni Studenčani ne mislijo postati znani in slavni zaradi poševnega stolpa. Že pred vojno so nameravali zgraditi novega in nabrali v ta namen okrog 30.000

Ptujske novice

Plenarna seja sreskega cestnega odbora v Ptuj. Sreski cestni odbor za ptujski okraj je imel v ponedeljek 16. t. m. svojo plenarno sejo, ki jo je vodil predsednik dr. Alojz Remec. Seji je prisostvoval kot zastopnik vlade okrajni podnačelnik g. dr. Tomšič. Med drugim je predsednik sporočil, da je banska uprava nakazala cestnemu odboru znesek 14.000 Din kot dotacijo za izvajanje občinskih javnih del in sicer le proti odslužitvi pri javnih delih. Izjemoma se smejo posameznikom iz-

kron, ki pa jih je pozneje požrlo vojno posojilo.

STUDENŠKI PRATER.

Četrto tisočletje sega tradicionalno žegnanje pri sv. Jožefu nazaj v našo preteklost in se bo ohranilo tudi v bodoče. Tako so tudi včeraj romali v Studence. Ti soči Mariborčanov in okoličanov. Lep včerajšnji zgodnji pomladanski dan je še povečal praznično vrvenje in razpoloženje, ki se je prelivalo ves dan in izlilo pozno v noč. Značilen za vsakoletno Jožefovanje pa je **studenški prater**. Včerajšnji je bil še posebno živ. Mnogi veliki in

malj vrtljaki ter tobogan so bili zelo privlačni za staro in mlado. Več cirkusov in komedijantov je skrbelo za pestrost življenja. Bika s šestimi nogami in dvema želodcema, 120 let staro kačo, 150 kg težko ženico in razne druge zanimivosti so ves dan oblegali radovedni »romarji«. Rekord pa so dosegli kramarji, ki jih je bilo včeraj v Studenci toliko, kakor že nekaj let ne. Jožefovanje so izkoristili tudi berači, ki jih je kar mrgolelo ob cestah. Menimo, da so prišli včeraj prav vsi na svoj račun, komedijanti, kramarji, berači, romarji, najbolj pa se je včerajšnje Jožefovanje izplačalo Studenčanom.

MP kupijo dva nova avtobusa

Znano je, da so mestni avtobusi v slabem stanju. Prenavljanja vozil zahtevajo letno velike zneske in daje avtobusno vprašanje komunalnemu vodstvu nemale skrbi. Sedanji avtobusni vozni park je že tako izčrpan in izvožen, da je bilo treba misliti na nabavo novih vozil. V sredo zvečer je bila pri Mestnih podjetjih širša seja vodstva MP, ki ji je predsedoval podžupan F. Žebot. Ob omenjeni seji se je sklenilo, da se nabavita v Nemčiji dva nova avtobusa znamke MHF za 9000 mark. Vozili bosta takoj po dostopu stavljeni v promet in bosta vozila na težjih progah. Z omenjenim sklepom je bil dnevni red navedene seje izčrpan in je vredsedujoči zaključil sejo.

Kam pojdemo?

GRAJSKI KINO. Danes zadnji dan sijajna veselogra

»BORBA Z ZMAJEM«

z Adelo Sandrockovo v glavni vlogi. Zabava in smeh od začetka do konca! Naš prihodnji film: senzacija dneva »Jekleni orli« v nemškem jeziku.

Kino Union. Danes zadnjič »Zmagovalci oceana« s Karlom L. Diehlom in Dorothejo Wieckovo.

Precej se je že opozarjalo ljubitelje narodnih pesmi na prireditev tukajšnjega pevskega zbora Slov. trgovskega društva. Ta prireditev se vrši s proslavo 10letnice jutri, dne 21. marca ob pol 21. v Narodnem domu. Predprodaja vstopnic v trgovinah: Weixl, Majer, Brišnikova in Poš na Aleksandrovi cesti.

Verdijev Requiem, eno največjih koncertnih glasbenih del, prvič v Mariboru. Izvajala ga bodeta 7. aprila v Unionu združena pevska zbor Glasbene Matice in »Maribora« s sodelovanjem velikega orkestra in štirih solistov iz Ljubljane in Zagreba.

Apno, cement, betonsko železo, traverte, trsje, vse za stavbe, najugodnejše pri tvrdki Pinter & Lenard.

Kino-kavarna, kino-bar. Dnevno senzacionalen spored. Štiri internacionalne plesalke in sijajen mlad žongler. Začetek koncerta ob 8. uri, sporeda ob 10. uri. V nedeljo in praznik popoldanski koncert z neskrajšanim sporedom.

Veselite in godba pri »Maks in Quack« v Veliki kavarni.

Sokol Maribor I. priredi v soboto 21. t. m. ob 20. uri svojo letno akademijo v inž. podoficirski šoli s sledečim sporedom: 1. moška deca — lokostrelci, 2. ženska deca — rajalne vaje, 3. djaki sokolji — bradlja, 4. moška deca — skupine, 5. ženska deca — šestnica, 6. člani — drog, 7. ženski naraščaj — »naše luči«, 8. člani — vaje s kockami, 9. člani — latvenik. Akademija se ponovi v nedeljo ob 15. uri za deco. Vstopnina je mala, zato upamo, da se bodo sosedna bratska društva čim številneje udeležila kakor tudi Sokolstvu naklonjeno občinstvo. S tem hočemo tudi pokazati, da ne spimo, temveč da orjemo našo trdo lednjo v V. okraju. Hočemo tudi pokazati, da je ravno v našem društvu deca številno zastopana in da ji je vsa skrb posvečena. Zdravo!

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Petek, 20. marca: Zaprt.

Sobota, 21. marca ob 20. uri: »Bajadera«. Znižane cene. Gostuje Josip Povhe. — Zadnjikrat.

Nedelja, 22. marca ob 15. uri: »Princezka in pastirček«. Znižane cene. — Ob 20.

uri: »Cigan baron«. Gostuje Josip Povhe.

Otroška predstava po znižanih cenah bo to nedeljo popoldne. Ponove spet uspelo Golievo pravljico s petjem in godbo »Princezka in pastirček«, ki je decitako všeč.

Priljubljeni komik Josip Povhe gostuje samo dvakrat. V soboto, 21. t. m. nastopi v ulogi Louisa Philippa v opereti »Bajadera«, ki bo to obenem zadnja uprizoritev te operete, v nedeljo 22. t. m. pa poje svinjereja Zsupana v opereti »Cigan baron«. J. Povhe je mariborski publikji še v najboljšem spominu izza svoječasne angažmana v Mariboru. — Pri »Bajaderi« veljajo **globoko znižane cene** in se s sobotno uprizoritvijo stavi ta opereta za več let z repertoarja.

Premiera drame »Siromakovo jagnje«, ki bo brezdvomno najzanimivejša letošnja dramska uprizoritev, bo v torek, 24. t. m. Ta drama spada med najboljše nemške moderne dramske proizvode, ki razen svoje nad vse učinkovite odrske obdelave že zanima radi zgodovinskih oseb, ki v njej nastopita in ki sta sam Napoleon Bonaparte in prosluli policijski minister Fouché. To dramo, ki jo je stavila gled. uprava na repertoar z velikimi stroški, režira glavni režiser J. Kovič. Za »Siromakovo jagnje« so nabavili popolnoma novo scenerijo, vse moške kostume in to za soliste, zbor, štatiste je izgotovila gledališka krojačnica, damsko garderobo pa modni salon O. Neratove v Mariboru.

O tem in onem

Himen. Poročil se je strojni stavec Mariborske tiskarne g. Maks Novšak z gđc. Gerdo Ledofskyjevo. Mlademu paru obilo življenjske sreče!

Upravnik Jović zapušča Maribor. Za upravnika železniških delavnic v Nišu je imenovan priljubljeni upravnik tukajšnjih delavnic državne železnice g. Andra Jović. V teku svojega večletnega službovanja v Mariboru si je pridobil obilo simpatij v mariborskih družabnih in sportnih krogih.

Iz železniške službe. Za tajnika delavnic državnih železnic v Mariboru, strojni oddelek, je imenovan inž. Ignacij Vidic, doslej svetnik strojnega oddelka ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Mrtvaški zvon. Na Meljskem hribu št. 8 je preminila v starosti 75 let bivša posestnica Terezija Radl. — V splošni bolnišnici je umrl viničar Ivan Šotner, star 55 let. Žalujemo naše iskreno sočutje!

Iz Št. Jurija v Svečino. S koncem šolskega leta 1935/36 se premesti banovinska gospodinjiska šola iz Št. Jurija ob juž. žel. v Svečino pri Mariboru, kjer bo imela svoje prostore v adaptiranih starih grajskih poslopjih.

V poročilu »Jadranske noči« je pomotoma izostala navedba slikovite primorske oziroma tržaške narodne noše, ki je bila prav lepo zastopana.

Zidali bodo. Mestni gradbeni urad je izdal sledeča gradb. dovolji: A. Viču za preureditev izložbenega portala v Gosposki ulici 5. Ivanu Groseku za nadzidavo sobe na enonadstropno stanovanjsko hišo v dr. Turnerjevi ulici 41; Hermine Hoš pa za gradbo stanovanjske hiše v Smetanovi ulici.

Iz rok v roke. Lavantinska škofija v Mariboru je kupila od posestnice Alojzije Lobnikove, stanujoča na Betnavski cesti 73 zemljišče (20.492 m²) v magdalenskem predmestju za 204.920 dinarjev. — Inž. arh. Viktor Vičič je prodal tvrdki Jugotekstil d. z o. z. zemljišče v Melju za

Japred sodišča

Pobreško razdejanje pred sodniki

Epilog k velepretepu v Pavešičevi gostilni

Mali kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je danes dopoldne obravnaval znano rabuko, ki se je pripetila dne 23. novembra 1935 v Pavšičevi gostilni na Pobrežju, ko so brezposelni fantje demolirali skoraj vso gostilno ter težko poškodovali gostilničarja Antona Pavšiča in Franca Knezarja. Radi tega se je moralo zagovarjati pred sodniki 9 obtožencev, in sicer 38letni rudar Jožef Delopst, 30letni kleparski pomočnik Rupert Koban, 22letni čevljarški pomočnik Franc Arnuš, 27letni delavec Melhior Pintarič, 21letni kovaški pomočnik Karel Berdnik, 19letni delavec Jakob J., 32letni rudar Vinko Munda, 25letni židarski pomočnik Ignac Ilesič in 24letni delavec Peter Unterlehner, vsi brez posla in brez stalnega bivališča.

Obtožnica jim očita, da se vsi zadržujejo večinoma v okolici Maribora, ker je več od njih iz Maribora izgnanih. Sodišče ima z njimi stalno posla radi tatvin, beračenja, pretepanja in prepovedanega povratka, trije od njih pa so tudi nevarni pretepači. Dne 23. novembra so se vsi obtoženci popoldne zbrali v neki gostilni. Tam so pričeli popivati ter nato odšli v drugo gostilno, kjer so se medsebojno pogovarjali, da pojdejo na Pobrežje in da bodo tam vse razbili. Prišli so tako v Pavšičevo gostilno. Ker so bili že precej vinjeni, jim gostilničar prvotno ni hotel dati vina. Radi njihovega pretečega nastopa pa se je gostilničar ustrašil in na posled le dal vino. Kmalu so se pričeli

»mili« gostje surovo obnašati ter so se spravili na slabotnega Friderika Habijančiča in ga pričeli »za šalo« klofutati, ga vrgli pod mizo ter ga pričeli bombardirati s kozarci. Ko se je pa gostilničar zavzel za Habijančiča ter jih pozval k miru, so planili nanj ter pričeli kakor besni razsajati. Kozarci so pričeli frčati po zraku, šipe so pokale in ko je gostilničar pričel s pomočjo Alojzija Laha metati »drage goste« iz gostilne, so zablistali noži. V splošni zmedji so razbili tudi električno luč, Pavšičev sin pa je tekel po orožnike. Ko so naposled prišli orožniki, so našli na tleh ležeča in v mlaki krvi gostilničarja Antona Pavšiča ter Franca Knezarja, ki sta bila takoj prepeljana v bolnišnico. Pavšič je zadobil z nožem zabodljaj v levo stran hrbta, Knezar pa zabodljaj v levo sence, in so bile poškodbe obeh smrtnonevarne.

Orožniki, ki so prišli na mesto razdejanja, so aretirali Delopsta in Kobana, dočim so vsi ostali zbežali ter so bili nekaj dni zatem izsledeni in aretirani. Škodo, ki so jo prizadeli obtoženci gostilničarju, je precejšnja, ker so razbili 16 okenskih šip, 35 kupic, 15 velikih kozarcev, 3 steklenice po 5 l polne vina, več okenskih vetrnic ter nekaj stolov.

Razen tega so nekateri obtoženi tudi raznih tatvin in vlovov, ki so se vršili lani v mesecih januar, februar in marec v mariborski okolici.

Razprava ob sklepu lista še traja.

ceno 280.000 dinarjev. — Anton in Alojzija Meula sta prodala inž. arh. Viktorju Vičiču parcelo v magdalenskem predmestju za 38.000 dinarjev. — Trgovec Herman Strauss je prodal Karlu in Alici Saria dve vrtni parceli na Koroški cesti (232 m²) za 10.000 dinarjev. — Dr. Danilo Komavlj je kupil na dražbi hišo na Koroški cesti 69 od posestnice Marije Krois za 68.238,75 dinarjev. — Mestna občina mariborska je prodala sodniku v pok. dr. Ljudevitu Brenčetu iz Ljubljane parcelo v magdalenskem predmestju (779 m²) za 11.685 dinarjev. — Ana Weitz je prodala elektromehaniku Lovru Remsu v Mariboru parcelo (1015 m²) v magdalenskem predmestju za 18.270 dinarjev.

Nočno lekarniško službo imata danes v petek Königova in Maverjeva lekarna, jutri v soboto Savostova in Sirakova.

Zanimivo predavanje z zvočnim filmom. V nedeljo, dne 22. t. m. ob 10.30 bo predaval v dvorani kina »Union« g. dr. Leo Trauner iz Zagreba »O razvoju moderne farmacevtske kemije«. Predavatelj je znan strokovnjak in je imel že več sličnih naravoslovnih predavanj v raznih mestih naše države. Govoril bo v slovenskem jeziku in poljudno-znanstveno tako, da mu bodo lahko sledili vsi sloji prebivalstva. Obenem bo pokazal krasen zvočni film »Shranjena solnčna energija«, v katerem bo nazorno pojasnjeval svoja izvajanja. Prireditev se vrši pod okriljem tukajšnjega Zdravniškega društva. Da se omogoči obisk te kulturne prireditve vsakomur, zlasti pa naši učeči se mladini, je vstop povsem brezplačen.

Na današnjem ribjem trgu so prodajali: sardale po 12 do 13, sardone po 10, barbone po 26, ciple po 24, igle po 18, kalamaže po 24 in mole po 24 Din za kilogram.

Smrtnim poškodbam podlegel. Včeraj zjutraj je smrtnim poškodbam podlegel 9letni železničarjev sin Edvard Herič, ki ga je v Košakih pred dnevi povozil neki osební avtomobil. Deček je ležal več dni v nezavesti. Ko pa se je nesrečnež zavedel, so spoznali, da je radi hudih poškodb izgubil razum. Fantek si je v bolnišnici pel, nato pa zopet obupno vpil in jokal. Včeraj ob 2. zjutraj pa je siromaška smrt rešila groznega trpljenja.

S stojnice. Na Jožefovo je neka ženska ukradla Alojziju Feušu s stojnice na Ruški cesti štiri škatle bonbonov, igračk in več oranz. Policija je kot storilko prijala 41letno Emilijo V.

Pes ji je iztrgal meče na levi nogi. Včeraj popoldne je na Teznem velik pes napadel 26letno delavko Matildo Petkovo,

ki ji je iztrgal celo meče na levi nogi. Hudo poškodovano Petkovo so poklicani reševalci prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Nesreča kolesarke. Včeraj dopoldne je predica Marijeta Repoluskova na Kralja Petra trgu padla s kolesa ter si poškodovala obe kolena in raztrgala obleko.

Z bikovko sta ga pretepla. Snoči je mariborska policija aretirala Antona D. in Maksa H., ker sta v Vetrinjski ulici napadla svojega krošnjarskega druga in ga z bikovko do nezvesti pretepla.

Pod kolo. Na Koroški cesti je včeraj zvečer povozil tkalec Josip D. poštnega inšpektorja g. Matka Kumra. Padla sta oba ter sta obležala z raztrganima oblekama in manjšimi poškodbami po nogah.

Kokoške in panji. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil 25letnega Franca Majeriča iz Moravceva na 5 mesecev strogega zapor in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo treh let, ker je lani v avgustu ukradel petim posestnikom v okolici Sv. Trojice v Slovenskih goricah skupno 14 kokoši in tri panje čebele. Majerič se je vedno splazil ponoči skozi okno v kurnik ter odnesel po nekaj kokošk, ki jih je nato prodal.

Iz življenja in sveta

KULT HADURA.

Na Madžarskem se v zadnjem času močno širi kult »madžarskega« boga Hadura. Kult se prakticira posebno ob prihodni poroke. Ženin in nevesta stojita pred kamenitim žrtvenikom, nakar jim duhovnik ureže precej globoko rano v dlan. Kri, ki izteče, pomeša duhovnik v leseni čaši, nakar jo vrže v ogenj, ki gori na žrtveniku. Tako se konča poroka po stari madžarski veroizpovedi, ki jo danes hočejo neki Madžari oživetiti. Hadur je namreč mitološki bog starih Madžarov.

TOBAK IN LJUBEZEN.

V St. Louisu je umrla te dni v starosti 111 let zdravnica Davenport. Njegovo življenje je bilo precej burno. Ko je bila stara 15 let se je omožila z nekim ruskim princem, ki je padel v dvoboju. Kmalu se je poročila z nekim Francozom in imela z njim 11 otrok. Po smrti drugega moža je opustila studije in se posvetila vzgoji svojih otrok. Ko je dosegla starost 68 let, se je tretjič omožila z nekim 22letnim naobražencem in živela z njim v srečnem zakonu do svoje visoke starosti. Vsem, ki so jo povpraševali o njeni starosti, je dosledno zatrdila, da sta ji podaljšala življenje tobak in ljubezen.

EVGENIJ SABANOV.

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

Zdelo se je, ko da odhajajo na skrivnostni nočni polet nad sovražnikovo deželo neštete eskadrile pošastnih letal. Na to so pa sledile še po petdeset kilogramov težke bolhe, trideset do petdeset metrov dolge strupene kače, ki so se grozeče vile skozi gozdne goščave in skalnate pustinje, a za njimi se je gnetlo še vse polno ostudne golazni, med katero so bili tudi ostudni škorpioni, pajki in drugi nestvori. Nazadnje je izpuštil dr. Evarist ogromne žabe in krastače z orjaškimi žreli, v katerih bi mogli izginiti poleg ljudi tudi rejni voli. Grde, sluzaste živali so se pomikale dalje z velikanskimi skoki, da so kakor bi trenil izginile četvrti izpred oči.

Skoraj vso noč je trajal pohod te pošastne vojske, kakršne svet še nikoli ni videl in o kakršni nikoli ni sanjal. Vendar je ostalo v vzrejevališču še več tisoč prav takih pošastí, samo manjših še nedoraslih.

Ko se je daleč na vzhodu zablestel neboskon v prvi zori novega jutra, je bila Evaristova in Kabajeva vojska že vsa preko meje v sosedni državi. Ogromne ujede so čepele že na vrhovih Apeninov,

kobilice so pustošile plodna polja Padške nižine, kače so se pa vile dolj po zeleni Furlaniji.

Že rano zjutraj so napolnile svet fantastične vesti italijanskih radiofonskih oddajnic, ki jim spočetka nihče ni hotel verjeti. Vse so poročale:

»V pretekli noči so vdrle v Italijo strašne živalske pošasti, ogromnejše kakor so bile znane predpotopne in pričele pustošiti našo domovino. Pošasti so poslali nad nas Francozi, da bi z njimi pokončali ves naš veliki, kulturni narod. Na pomoč kličemo ves civilizirani svet, pred katerim obtožujemo barbarsko Francijo, ki se poslužuje v krivičnem boju proti svoji latinski sestri Italiji ostudnega, nečloveškega orožja — pošastnih živali. Namesto, da bi se borili na frontah z vojniki proti vojakom, nas napadajo za hrbtom z ostudnimi kreaturami.«

Tem prvim vestem, katerim se je neverni svet samo smejal, so sledile v dopoldanskih urah nove, še dosti bolj fantastične in grozotne. Tako je poročala milanska oddajnica ob 9.30.

»Nad vami okoli Padove, Ferare in Mantove so se spustile velikanske, kakor

letalne velike francoske ujede, napadle neoborožene ljudi, večinoma ženske in otroke ter jih odnesle s seboj kakor krugulj piščeta.«

Četrť ure pozneje je javila oddajnica v Rimu:

»Sedaj ni nobenega dvoma več, da so poslali pošastne živali nad našo domovino divjaški Francozi. Vzgojili so jih s pomočjo iznadb nekega pariškega vseučiliškega profesorja, ki je izpopolnil ideje svetu že znanega norega profesorja Kabaja. Vzrejevališče leži po ugotovitvah naših letalcev v Provansi, v bližini Avignona. Francozi so se zbalí, da hrabre in zmagovite naše ter nemške čete ne bi poprej dosegle bregov reke Rhone, zato so se s tem ostudnim napadom tako podvzivali. Italijanska vlada apelira na vse civilizirane narode sveta, da protestirajo proti takemu divjaškemu načinu bojevanja in se ji z orožjem v roki pridružijo, da uničimo sovražnika in tako rešimo človeštvo strašne pogube.«

Ob 10. uri je poročala ista oddajnica:

»Naše letalsko ministrstvo je po naročilu vlade odposlalo letala nad francoske ujede in upamo, da bodo kmalu pobite.«

Ob 10.30:

»Spopad naših hrabrih letalcev z ogromnimi hrošči. Ko so oddelki naših letal po odredbi vlade in letalskega ministrstva nad Padsko nižino, da izsledijo in pokončajo francoske ujede, so

naleteli nad Rovigom na več tisoč velikanskih hroščev, večinoma rogačev, na katere so pričeli streljati s strojnimi. V največjo grozo so pa opazili, da so oklepi teh pošastnih hroščev tako trdi in debeli, da jih krogle iz strojníc ne preluknjajo. Letalci so pričeli zaradi tega metati na pošasti bombe, kar je pa silno oviralo dejstvo, da se je bil boj prav nad omenjenim mestom in bi utegnile naše bombe povzročiti več škode našemu prebivalstvu, kakor hroščem. Napad je pa sicer lene živali tako razdivjal, da so v rojili navalile na naša letala. Napadale so jih s svojimi orjaškimi kleščami in drobile kakor škatljice vžgalice. Pokončale so tako skoraj vsa proti njim odposlana letala. Le redkim se je posrečilo pobegniti. Pilotov se je polotil silen strah, prav tako tudi vsega prebivalstva tamkajšnje okolice, ki je spopad opazovalo. Vlada se je sešla k posební seji, da določi sredstva, s katerimi naj se prične uspešni boj proti temu strašnemu živalskemu napadu naših divjaških sovražnikov. Prebivalstvo Italije pozivamo, naj se poskrije po svojih domovih za skrbno zaklenjenimi vrati in ostane doma vse dokler se vladi in vojski ne posreči pošasti premagati in ugonobiti. Italija dvatisočletne kulture in civilizacije, ki je premagala vse sovražnike, bo s pomočjo velikega italijanskega Boga premagala tudi tega.«

(Dalje sledi.)

Dvakrat cerkveno poročen — a nikdar veljavno?

Zanimiva civilna razprava pred mariborskim okrožnim sodiščem — Neenotnost zakonov povzroča velike težave v našem pravosodju — Cerkevna oblast trdi „da“, civilna „ne“ — Grenka usoda žene, ki ni žena, ne vdova, ne ločenka in ne dekle

Pri razsoji raznih spornih civilnih zadev imajo naša sodišča velike težave, zlasti še, če morajo razsojati o sporih, ki zadevajo naše cerkveno in državljansko pravo. Često so si v tem pogledu v lasih naši juristi, ker zagovarjajo in branijo nekateri zakon, drugi pa branijo in predpostavljajo presojo takih civilnih sporov v interesu javnosti, morale in človeške družbe. Najtežje pa je v civilnih sporih najti krivca, ker je navadno povzročitelj spora ena ali druga oblast. Takšen, morebiti edinstven primer je obravnaval te dni tudi civilni senat mariborskega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval s. o. s. g. dr. Pečnik, prisednika pa sta bila s. o. s. gg. dr. Čemer in dr. Kuder.

Javnost in naše juriste bo prav gotovo zanimal predmet civilne razprave, v kateri brani cerkvena oblast svoje cerkveno pravo, civilna pa državljansko pravo v sporni zadevi zakona, ki sta ga sklenila rimo-katoličana po rimo-katoliškem obredu. V naslednjem podajamo zanimiv historijat sporne zadeve, ki smo ga povzeli iz aktov.

Rimo-katoličan, železniški uradnik Albin K. se je leta 1921. poročil v Mariboru z evangeličanko Marijo Taurerjevo po evangelijskem obredu. Njun zakon, v katerem se je zakonoma rodila hčerka Majda, je bil veljaven po državljanskem zakoniku, ni pa bil veljaven po pri nas veljavnem cerkvenem pravu. V jeseni l. 1927. sta se zakonca sporazumno ločila od mize in postelje pred mariborskim sodiščem. Dogovorila sta se, da ostane nedoletna hčerka v oskrbi matere, in je moral oče plačevati alimente na izrecno željo materino samo do 10. leta hčerkinosti.

Kmalu po ločitvi se je seznanila ločenka z nekim inženirjem. Z njim je odpotovala v Turčijo, prestopila v turško vero in se v Ankari vnovič poročila. Iz Turčije sta z možem odpotovala v Južno Ameriko, kjer živita še danes.

Zgledu ločene žene pa je sledil tudi mož, ki je bil med tem premeščen v Ptuj. V Ptuj se je seznanil z 20letno Maro V., ki je bila zaposlena v Zagrebu. Mladi Mari je bila sicer znana preteklost njene zaročenca, vendar pa se je hotela prepričati o možnosti njenega zakona. V župnem uradu rim.-kat. cerkve sv. Blaža v Zagrebu je dobila informacijo, da je cerkveni zakon mogoč, če preskrbi njen zaročenec razveljavitev prvega zakona

po cerkveni oblasti. Z ozirom na to informacijo se je zglasil Marin zaročenec pri škofijskem ordinariatu v Mariboru, in dobil uradni cerkveni odlok o razveljavitvi njegovega prvega zakona, s pripombo, da mora skrbeti za veljavnost drugega zakona tudi pred državno oblastjo, zlasti za primer, če bi se zglasila prva žena. Tudi je ob neki priliki referent za zakonske zadeve pri mariborskem škofijskem ordinariatu opozoril oba zaročenca, da ne moreta skleniti zakona na področju lavantinske škofije, pač pa, da je njun cerkveni zakon mogoč na področju zagrebske škofije brez vsakega držaka. Ker pa sta zaročenca med tem dobila tudi uradno sporočilo župnega urada cerkve sv. Blaža v Zagrebu, da je cerkveni zakon mogoč na podlagi razveljavitve prvega zaročenčevega zakona od strani cerkvene ali civilne oblasti, torej na podlagi enega ali drugega, ni posvečal Marin zaročenec nobene pozornosti več pripombi v uradnem odloku o razveljavitvi njegovega prvega zakona, da mora skrbeti za veljavnost drugega zakona tudi pred državno oblastjo. Ker je Albinova bodoča žena živela v Zagrebu, se je tja nameraval preseliti tudi on.

Albin in Mara sta korajžno stopila pred oltar v marcu leta 1932 in bila v rimo-katoliški cerkvi sv. Blaža v Zagrebu poročena. Dobila sta poročni list. Mara pa je še dobila kot žena železniškega uradnika železniško legitimacijo in mož za svojo zakonsko ženo rodbinsko doklado. Po poroki je Mara ostala pri svojem možu v Ptuj, kjer je bil nameščen. Za njo je bilo sedaj vse eno, kje živi s svojim zakonskim možem.

Marine zakonske sreče pa je bilo kmalu konec. Pomladi leta 1933. je mož zahteval vse pohištvo, kar je žena preprečila s tem, da je spravila moža v opazovalnico v Ljubljano, kjer je ostal do jeseni, ker je bolehal za manijo. Med tem je bil premeščen v Maribor. Lani pomladi pa se mu je bolezen ponovila. Sporočil je Mari, da ni več njegova žena in da naj gre kamorkoli hoče. Prodajal je vse pohištvo, ženo pa postavil brez sredstev na cesto. Žena je zahtevala preklic za moža, kar po ji je sodišče odsvetovalo. Vložila je tožbo za alimente in mož je bil obsojen na plačilo 600 Din mesečno.

Razsodba na plačilo alimentov pa je

dala možu povod, da je predlagal sodišču razveljavitev tudi njegovega drugega zakona. Sodišče je moralo po zakonu uvesti oficijozno postopanje in se je vršila te dni že druga razprava. Za branilca zakonske vezi je sodišče imenovalo odvetnika g. dr. Tomšiča, dočim je branil ženo odvetnik g. dr. Brandstätter, moža pa je zastopal odvetnik g. rd. Slokar.

Potek druge razprave je pokazal, da je civilna oblast strožja od cerkvene in da ne pozna nobenega spregleda. Ker ni pri nas še uvedeno »bračno pravo« je sodišče vezano na besedilo 125 let starega občega državljanskega zakona, kar povzroča zlasti v razsodbi podobnih civilnih sporov prave anomalije. Zato je tudi Albin K. vztrajal na besedilu § 62, ki pravi v drugem stavku: kdor je bil že v zakonu in hoče zopet stopiti v zakon, mora po pravu dokazati izvršeno razdružitev, to je popolno razvezo zakonske vezi. Paragraf sam sicer ne določa točno in jasno po katerem pravu, državljanskem ali cerkvenem, vendar je po dosedanjí iurisdikciji mišljeno državljansko pravo.

Neveljavnost rimo-katoliškega zakona z drugo ženo je zagovarjal mož Albin K. pred sodiščem z dejstvom, da ni skrbel za veljavnost drugega zakona tudi pred državno oblastjo, kakor mu je bilo to naročeno v uradnem cerkvenem odloku o razveljavi njegovega prvega zakona. Po pri nas veljavnih predpisih je za državno oblast veljaven še Albinov prvi zakon z Marijo Taurerjevo, ki je v mohamedanski veri poročena z drugim možem. Če pa bi Albin K. in njegova druga žena živela v Zagrebu, bi mož ne mogel pod nobenim pogojem oporekati veljavnosti njegovega drugega zakona. Na Hrvaškem bi bil njun zakon veljaven pred državno in cerkveno oblastjo.

Mali oglasi

Službo dobi

TRGOVSKI POMOČNIK
agilen prodajalec za modno in galanterijsko detajlno trgovino z znanjem nemščine se sprejme takoj. Ponudbe pod »Prvovrstna moč« na upravo lista. 1310

Razno

ZGODNJE ZELENJADNE SADIKE
majška braziljanka, kartiola, zelje, ohrovt, kolarabe itd. zanesljivih vrst nudi: Vrtuvarstvo Iv. Jemec. Prešernova ulica. 1259

BRZOJAV!

Danes priporočam sveže morske ribe, pripravljene na razne načine, bilo na originalne dalmatinske ali stajerske. Priporočam se gostilna »Rotovž«, Vico. 1328

AJDOV MED

po Din 13.— in cvetlični med po Din 16.— za kg prodaja Kmetijska družba. Majška cesta 12. 1322